

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1514. usque ad annum 1520

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1769

VD18 90118464

§. 25. Primum Lipsiense colloquium inter Eckium & Carolstadium

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66414)

Sæcul. XVI.
A C. 1519.

§. XXV.

*Primum Lipsiense colloquium inter
Eckium & Carolstadium.*

*Pallavicin.
hist. Concil.
Trid. lib. 1.
c. 15.
Cochlæus de
act. Luth.
ann. 1519.*

Priusquam disputationi daretur initium, utrinque conventum est, nullatenus ab Ecclesiæ Catholicæ doctrina recedendum, cum eidem inviolata fide adhærere omnino deliberatum haberetur. Facta hac declaratione die decima quarta Junii prima instituebatur consultatio, quam quinque aliæ excipiebant. Agitabatur præprimis quæstio de libero arbitrio, quod, ut Echius adversus Carolstadium vindicaret, sacras paginas allegabat, ac præcipue caput XV. Ecclesiastici v. 14. & seq. ubi habetur: *Deus ab initio constituit hominem, & reliquit illum in manu consilii sui . . . . apposuit tibi aquam & ignem, ad quod volueris, porrige manum tuam.* Ad hunc sacri Codicis locum respondit Carolstadius, quod intelligendus esset de homine in statu innocentiae, non vero in statu naturæ lapsæ; mox tamen reposuit Eckius, utrumque hominis statum hoc textu comprehendendi, post peccatum equidem liberum arbitrium fuisse *debilitatum*, non tamen penitus *amissum*, uti Carolstadius in suis Scriptis perperam asseruisset, propugnans, quod *liberum arbitrium ad bona opera*

ra mere passive se haberet. Postea exami-
ni datum, utrum voluntas per gratiam
excitata, ex seipsa huic motioni consen-
tiat; id negabat Carolstadius, ex D. Pau-
li testimonio inferens, quod Deus ope-
retur in nobis & velle, & agere (*).

Sæcul. XVI.
A. C. 1519

Nec

(*) Ad hæc Eckio linguam & aquam hæ-
fisse, haud arbitreris, amice Lector, hinc quæ
Continuator suppressit, ex Pallavicino hist. Trid.
lib. I. c. 15. percipe: Protulit, narrat ille, ra-
tiones suas adversus Eckium: sed hæc nonnisi in
aliquibus Scripturæ, & Patrum assertis nite-
bantur, quibus affirmatur: Non esse me, qui
honeste operor, sed gratiam Dei mecum; abs-
que divino adiutorio nos nihil posse; totum opus
honestum, Dei esse. Prima retorfit Eckius, ar-
gumentatus, si gratia mecum operatur, ergo
non ipsa sola operatur: si a Deo adjuvor, ergo
simul operor pro mea parte; quicumque enim ad-
juvatur, oportet aliquid de suo conferat. Po-
stremis respondit: Quamquam totum opus Dei
fit, non tamen, uti dicunt, totaliter a Deo ef-
se, sicut totum pomum efficitur a sole, sed non
a sole totaliter & sine plantæ efficientia. Hæc
respondit Eckius Carolstadio in præsentis dispu-
tatione, in qua, inquit Ulemburgius cap. 4.
Eckius tandem adversarium suum eo adduxit,
atque adegit, ut contra, quam in Theſibus as-
seruerat, libero arbitrio per Dei gratiam exci-
tato partes suas in operibus bonis exequendis
concederet.

Sæcul XVI.

A C. 1519.

*Melancht. in
epist. ad Oe-
solamp.*

Nec alia in primo hoc colloquio agitata; postera vero die ambo Pugiles ad idem, quod exorsi erant argumentum revertentur, præcipue hanc quæstionem examinantes: *An sola gratia sit effectiva boni operis causa.* Affirmabat Eckius, quod voluntas solis naturæ viribus ex se ipsa bonum operari haud posset, sed gratia vires suppeditaret; quærenti autem Carolstadio, an omne bonum, quod est in nobis, a Deo provenire crederet, reposuit Eckius, quod equidem a Deo proveniret, non autem ex toto, cum ipsa quoque voluntas bono assentiretur, ac cooperaretur, primo, inquit, movet Deus, ipsamque excitat voluntatem; in libero autem ejusdem voluntatis arbitrio positum est, divinæ huic motioni consentire, vel dissentire. Cui Carolstadius præfatum S. Pauli testimonium, ac nonnulla S. Augustini loca opposuit: semper tamen Eckius, utpote suo adversario doctrina longe superior triumphum reportabat, adeo, ut Carolstadius die quarta Julii e certaminis loco excedens haud amplius compareret. Interea vero Lutherus festo die SS. Petri & Pauli in arcis Saccello sermonem habuit, ubi livori suo tantum imperare haud poterat, quin adversus summi Pontificis auctoritatem declamaret: eundem tamen Eckius mox con-

confutabat, oratione die secunda Julii Sæcul. XVI.
ad populum habita. A C. 1519.

§. XXVI.

Disputatio Eckii cum Luthero.

Quarta ejusdem mensis die rursus in
in arenam descenditur, Luthero
Carolstadii vices agente (*). Priusquam
vero disputationi initium daretur, Eckius
judices, qui de eorum controversiis de-
ciderent, assignari postulabat; Lutherus
non nisi certamini præsentis seligebat,
Eckius vero, cum in tanti momenti quæ-
stionibus illos, qui promiscue concurrunt,
certo judicio ferendo impares probe cog-
nosceret, petiit, ut nonnullis (excepta Pallavic. hist.
tamen Wittembergensi) universitatibus lib. I. c. 16.
judicium relinqueretur, atque inter eas In 1. tom.
præcipue nominabat Erfordiensem ac Pa- oper. Luth.
risinam. Lubens annuit Lutherus, vana
spe delusus, has Scholas erroribus ejus
haud fore contrarias, eo quod apud eas
in literis educatus esset, atque ambas
opinionem, quæ Synodorum auctoritatem
Pon-

(*) *Ex actis disputationis eo tempore vul-
gatis ab amicis Lutheri, in cujus operibus in-
serta sunt, Cochleus hanc in rem ait: Diu re-
luctabatur Lutherus, se certis submittere judi-
cibus, magis enim appetebat judicium vulgi,
& multitudinis confusæ, quam Doctorum.*